

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. I. An aliquando liceat occidere, vel mutilare semetipsum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

TRACTATUS IV.

De V. & VI. Præcepto.

CAPUT I.

Quid Quinto Præcepto prohibeatur?

Non occides.

Prohibetur hominis occisio, mutilatio, verberatio, aliaque similis affectio injusta; de qua quæritur, quæ & quando sit injusta?

DUBIUM I.

An aliquando liceat occidere, vel mutilare semetipsum?

Resp. Absque divina autoritate non licet seipsum directè, & ex intèntione occidere. Ratio, quia est contra charitatem sui, & fit injuria Reipub. & Deo, qui est solus directus & absolutus Dominus humanæ vitæ. Dixi 1. *absq; autoritate Divina*, propter Samsonem & quosdam Martyres, qui seipsos occiderunt, vel ex divina inspiratione, vel inculpata ignorantia. Dixi 2. *directè*: quia indirectè quandoq; licet se occidere, h. e. aliquid facere vel omittere, ex quo præter intentionem mors certò sequatur: quia præceptum conservandi vitam, utpote affirmativum, non semper obligat, sed potest omitti propter bonum finem, necessitatem, vel magnam utilitatem, *S. Thom. 2. 2. q. 94. v. Fill. hic t. 29. c. 4. q. 5. & Bec. 2. 2. t. 3. c. 7. q. 8.* Unde resolves.

I. Miles potest, imò tenetur persistere in statione, etsi moraliter certus sit se occidendum. *C. Lug. d. 10.*

d. 10. q. 1. Item posse ad evertendam turrim hostilē, aut perdendos hostes, pulverem incendere, et si sciat se obruendum, uti & navem mergere, vel incendere, ne hostis ea potiatur cum gravi Reipub. damno, docet *Lessl. 2. c. 9. n. 32. Fagund. tom. 1. l. 5. c. 11.* Similiter licet se objicere telo, vel ictui, ad servandam vitam Principis, amici ad mortem injuste damnati vices subire, *Lessl. 1. c. 9. n. 10.* vel in naufragio tabulam cedere, ex *Tol. Lessl. cit. Lopez. 2. p. c. 65.* Item servire peste infectis, vel ad fugiendum incendium ex alto se præcipitem dare, cum certo periculo mortis, *Lessl. & Fill. l. La. 2. c. 1. n. 3. C. Lug. di 10. f. 1.* Ubi tamen everfionem illā turris & combustionem navis (si quidem nulla sit spes evadendi) timidè, & non nisi ex gravissima, v. g. boni publici causa, videtur concedere, *vid. n. 51. 52 & Mald. rum 17. 3. cap. 1. dub. 19. Dian. p. 5. tr. 4. Res. 26. Fagund. p. 5. c. 11. n. 6. & seq.*

II. Etsi virgini non liceat ad castitatem servandam directè se occidere, licet tamen ei certo periculo mortis se exponere, etiam pro sola integritate corporali, licet rationabiliter præsumere se non consensuram: quia integritas ista magni æstimatur: *v. Laym. c. 1. n. 3.*

III. Reo licet non fugere, imò etiam sponte se sistere judici plectendum, licet positivè se ipsum perimere non possit, etiam si à iudice id ei committatur, *v. Lessl. c. 9. d. 6. C. Lugo d. 10. de iust. f. 1. n. 38. contra Vasq. 1. 2. d. 173. c. 3.*

IV. Etsi Carthusianus in extrema ægritudine possit servare vitam vescendo carnibus, idq; probabiliter ei tum liceat, (atq; aded non peccet, qui

in scio præberet cibos ex carnibus, *Sanch. Dia. p. 8. r. 7. R. 70.*) licitè tamen & laudabiliter etiam tum omittit, cū certo periculo mortis, ut contra *Vasq. & Gran. docet Dia. p. 5. d. 4. R. 32. ex Viñt. Lorc. & c.* quia rationabiliter negligit vitam pro bono communi ordinis, de *Lug. d. 10. n. 33. contra Az. & Esc. t. 6. c. 7.* ubi docet, teneri carnib. vesci, si exigat necessitas, ita ut aliter vitā conservare non possit: quod *Sanch. p. 2. cons. l. 5. c. 1. d. 35.* cum aliis sex ita distinguit: si necessitas vescendi sit ab intrinseco, v. gr. morbo, ex quo iudicio medicorum convalescere non possit, nisi esu carniū, ait probabilius esse, nō teneri vesci, (tame si licitè possit) quia morietur naturaliter ex morbo, cuius ipse non est causa: si verò sit ab intrinseco (v. g. si ob inopiam aliorum ciborum fame moriendum esset) teneri vesci, quia mors illa, cum sit violenta, ipsi imputaretur.

V. Licet carnem vigiliis & inediā moderatè affligere; qui autem advertens vitam iis notabiliter minui, nihilominus cōtinuaret, peccaret graviter, ut notat, *Lay. di. 3. de just. t. 3. p. 3. cap. 1. n. 5. ex Cajet.* Et si hic multi ob bonam fidem, & zelum Deo placendi excusentur, v. *Bon. d. 2. q. ult. f. 1. p. 7. n. 9. Fill. l. c. C. Lugo. de just. di. 10. f. 1. n. 32. 33. 36. & c.* Ubi rectè notat, aliud esse procurare abbreviationem vitæ, seu mortem positivè sibi afferre; aliud permittere, vel periculum ejus subire, vel non adhibere media ad avertendam. Prius ait esse illicitum, v. g. pœnitentiis indiscretis, carnisq; macerationibus, vitā notabiliter abbreviare: posterius verò sæpè licere, ideoque non teneri Carthusianum carnibus vesci, nec aliquem alium uti pretiosâ & exquisitâ

medicina ad mortem vitandam; nec secula rem relicto domicilio quærere salubriorem aërem extrapatriam.

VI. Excusantur aëgri, qui paulò ante mortem, causa humilitatis; vel boni exempli, petunt humi collocari: quia non intendunt vitam abbreviare, *v. Vasq. l. c. Addit. Lay. l. 3. t. 3. p. 3. c. 1. n. 5.* non teneri quinquam mediis extraordinariis, & nimis duris, v. g. abscissione cruris, &c. vitam conservare: nisi tamen ea communi bono sit necessaria, *v. Less. h. c. Sanch. in opusc. tom. 2. l. 5. c. 1. d. 34.* Ubi dicit, infirmum in periculo mortis, si sit spes salutis, non posse medicamenta respuere. Non videtur tamen virgo aëgrotans (pe se loquendo) teneri subire manus Medici, vel Chirurgi, quando id ei gravissimum est, & magis quàm mortem ipsam horret, *Escob. E. 7. c. 8. ex Turrian sum. p. 1. c. 263. dub. 5.*

Resp. II. Non licet se mutilare, nisi sit necessarium ad conservationem corporis totius: quia nemo est suorum membrorum absolutè dominus, *Less. l. 2. c. 9. d. 14.* Unde resolves.

I. Non licet se castrare ad conservandam castitatem, vel sedandas tentationes: quia hoc ad eum finem non est necessarium. *S. Thom. 2. 2. q. 65. a. 1. Less. Moli. Fill. tr. 29. c. 4. q. 3. & c.*

II. Peccant parentes, qui filios etiam consentientes castrant, ut sint utiles cantui, *v. Laym. l. 3. t. 3. c. 1.*

Quæres. An sepeliendus sit in loco sacro, qui se ipsum occidit?

Resp. Id vetant Ecclesiæ Canones: qui tamen non sunt intelligendi de iis, qui ex furore, amentia vel

vel passione gravissimæ tristitiæ, turbata phâtasia, id fecerunt, vel qui ante mortem verè de hoc doluerunt. Quòd si constet quempiam se ipsum occidisse, & dubitetur utrum deliberatè, an ex animo turbato factum, in praxi privatur sacrâ sepulturâ, cum præsumatur secundum opus externum voluntariè esse factum: nisi tamen ex circumstantiis contrarium colligatur. Si verò dubitetur, à seipso, an ab alio, v. g. sit præcipitatus in aquam, delictū tam atrox & contra naturam non præsumitur sine evidentib. indiciis. *Mol. r. 3. di. 20. v. Lay. l. c. n. 8. v. etiã Escob. E. 7. c. 8.* ubi dicit, eum qui moritur ex vulnere in duello accepto, si vivus ex loco discessit, non esse privandum sepulturâ Ecclesiasticâ.

DUBIUM II.

An & quomodo liceat occidere malefactorem?

Resp. Extra causam necessariæ defensionis, de quo infra, nulli id licet, nisi autoritate publica, & juris ordine servato, ut patet *Exod. 12. Rom. 13.* Unde resolves.

I. Non licet marito uxorem, aut patri filiam occidere in adulterio deprehensas: quia ad id non habent auctoritatem publicam; & leges civiles id permittentes, à Jure Canonico sunt correctæ, tanquam iniquæ. Secus est de proscriptis, quos occidendi cuius autoritas publica datur: idque non injustè, cum ad Republ. defensionem sit necessarium. Peccant tamen, qui non ex zelo justitiæ, sed odio, aut privatæ vindictæ causa faciunt, v. *Laym. l. c.*

II. Peccat